

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.III.715/2022/6.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke

Dr. Varga Eszter, előadó bíró

Molnár Ferencné dr., bíró

Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró

Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2023. március 21.

Az ügy tárgya: befolyással üzérkedés büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): I. rendű

Első fok: Fővárosi Törvényszék, 18.B.1723/2011/36., ítélet, tárgyalás,

2013. augusztus 27.

Másodfok: Fővárosi Ítéltábla, 6.Bf.21/2014/21., ítélet,
nyilvános ülés, 2014. december 3.

Az indítvány előterjesztője: az I. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: az I. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a befolyással üzérkedés büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Fővárosi Törvényszék 18.B.1723/2011/36. számú és a Fővárosi Ítéltábla 6.Bf.21/2014/21. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2013. augusztus 27. napján kihirdetett 18.B.1723/2011/36. számú ítéletével az I. rendű terheltet befolyással üzérkedés büntette [1978. évi IV. törvény 256. § (1) bekezdés], felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntette (1978. évi IV. törvény 225. §) és felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés büntette (1978. évi IV. törvény 225. §) miatt mint különös visszaesőt halmazati büntetésül 2 év börtönbüntetésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy az I. rendű terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett a vagyonek Kobzásról és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2014. december 3. napján meghozott 6.Bf.21/2014/21. számú ítéletével az elsőfokú

bíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta, és megállapította, hogy az I. rendű terhelt bűncselekményeinek jogszabályi megjelölése a Btk. 299. § (1) bekezdése, a Btk. 342. § (1) bekezdés a) pontja és a Btk. 305. § c) pontja. Az I. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtását 4 évi próbaidőre felfüggesztette. Mellőzte a különös visszaesést megállapító és a feltételes szabadságra bocsátást kizáró, valamint a közügyektől eltiltásra vonatkozó rendelkezéseket. Továbbá rendelkezett arról, hogy az I. rendű terhelt a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén legkorábban a büntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Egyebekben az elsőfokú ítéletet az I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] Az irányadó, a másodfokú bíróság által helyesbített jogerős tényállásnak a felülvizsgálattal érintett bevezető része és az I/c.) tényállási pont lényege a következő:

– Személy1 2007-ben ügyfélszolgálati ügyintézőként dolgozott az APEH regionális igazgatóságán. A feladata volt egyebek mellett magánszemélyek jövedelemigazololásának kiadása, továbbá 2007. áprilisig a gazdasági társaságok adóigazololásának a kiadása is, de ezt a feladatkört, mivel az igazolásai nem voltak pontosak, elvették tőle. Személy1 a munkakörénél fogva tisztában volt az adó- és jövedelemigazolások formai kellékeivel. Ezen kívül hozzáférése volt az ügyfélszolgálat szárazbélyegzőjéhez.

– Személy1 2007-ben a fenti ismereteit több alkalommal arra használta fel, hogy mások által elkészített, hamis igazolásokat a munkahelyéről alkalmanként kihozott szárazbélyegzővel lebélyegezte, illetve azokat maga aláírta. Az így kiállított igazolások az adóhatóság rendszerébe nem kerültek be, az ügyszámok véletlenszerűek voltak, más ügyekhez tartoztak.

– A III. rendű terhelt 2007 augusztusában az adóhatóság ügyfélszolgálatán találkozott az I. rendű terhelttel. A III. rendű terhelt cége, a cégnév6 részére hitelt szeretett volna felvenni, tudta azonban, hogy nullás igazolást nem kaphat, hiszen adótartozása van, amire részlefedezési kedvezményt kért. Az I. rendű terhelt tájékoztatta a III. rendű terheltet, hogy tud a részére igazolást kérni. A III. rendű terhelt tudva, hogy szabályos körülmények között ilyen igazolást nem kaphat, az I. rendű terheltnek 10.000 forintot adott. Az I. rendű terhelt nem állította, hogy ezt az összeget hivatalos személynek adja át.

– Az I. rendű terhelt ismeretlen módon, utólag meg nem állapítható időben megszerezte a cégnév6 nevére kiállított, hamis ügyiratszámú, 2007. szeptember 24. napjára keltezett igazolást, amit Személy1 aláírt és lebélyegzett. Az I. rendű terhelt Személy1-nek nem adott át pénzt. A III. rendű terhelt az igazolást 2007. augusztus 29. napján a bank3 fiókjában hitelkérelem céljából benyújtotta, a bank azonban észlelve az igazolás hamis voltát a kérelmet elutasította.

[4] A következőket ítélezési gyakorlat szerint az ítélet egyéb részeiben rögzített, tartalmilag a tényálláshoz tartozó további ténymegállapítás:

– Az I. rendű terhelt arra hivatkozva, hogy hivatalos személyt, Személy1-et, befolyásol, a maga részére jogtalan előnyt kért (Fővárosi Törvényszék 18.B.1723/2011/36. számú ítélet 16. oldal második bekezdés első mondat).

II.

[5] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt védője a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára hivatkozással az I. rendű terheltnek a befolyással üzérkedés büntettének és a hivatali visszaélés büntettének vádja alól történő felmentése érdekében terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.

[6] Kifejtette, hogy a jogerős tényállás szerint az I. rendű terhelt utalás szintjén sem hivatkozott arra, hogy a III. rendű terhelt számára szükséges igazolást hivatalos személy útján, annak befolyásolásával tudja beszerezni, akinek az igazolás kiállítása hivatali jogkörébe tartozik. Mindössze annyit állított, hogy tud beszerezni igazolást.

[7] Ugyanakkor az igazolás közokirat-hamisítás útján is beszerezhető, annak megszerzését nem kizárólag hivatalos személy befolyásolásával lehet elérni.

[8] A védő szerint Személy1 nem valósította meg a Btk. 305. § c) pontjában írt hivatali visszaélés büntettét. A III. rendű terhelt cégének nevére kiállított igazolást nem Személy1, hanem egy ismeretlen személy állította ki, így az igazolás tartalmát tekintve Személy1 tudásának és hivatalban elfoglalt pozíciójának nincs jelentősége.

[9] Személy1 az aláírása és a szárazbélyegző igazoláson való elhelyezésekor nem volt jogosult adóigazolás kiállítására, így az adóhatóság rendszerét nem is vette igénybe eljárása során. Jogosultság hiányában rendeltetéstől eltérő joggyakorlásról, joggal való visszaélésről nem lehet szó. Személy1 nem követett el hivatali visszaélést.

[10] Álláspontja szerint, mivel a felbujtás részesi alakzat, megállapításához szükséges, hogy a tettes valamely bűncselekmény törvényi tényállási elemeit kimerítse. Mivel Személy1 cselekménye nem minősül a Btk. 305. § c) pontja szerinti hivatali visszaélés büntettének, az I. rendű terhelt terhére nem állapítható meg annak elkövetésére való felbujtás.

[11] A Legfőbb Ügyészség BF.878/2022/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.

[12] Az ügyészi álláspont szerint az I. rendű terhelt nem pusztán azt állította a III. rendű terheltnek, hogy a szükséges adóigazolást megszerzi, hanem kifejezetten arra utalt, hogy ilyet kérni fog. Az I. rendű terheltnek azon állítása, hogy az adótartozások ellenére nullás igazolást fog kérni a III. rendű terhelt cége részére, csakis úgy értelmezhető, hogy az I. rendű terhelt azt a látszatot keltette, hogy azt az adóhatóság érdekkörében eljáró hivatalos személy befolyásolásával fogja megtenni.

[13] A befolyásolásra hivatkozásnak nem okvetlenül kifejezettnek, de a körülményekből félreérthetetlennek kell lennie. A befolyással üzérkedés büntette megvalósul abban az esetben

is, ha az elkövető szóban nem közli ugyan a hivatalos személy irányába történő elintézés módját, de a kért ellenszolgáltatás fejében olyan ígéretet tesz, amelyet kizárólag a hivatalos személy befolyásolása útján lehet elérni.

[14] A hivatali visszaélés büntette kapcsán kifejtette, hogy Személy1 tevékenysége a mások által készített hamis igazolások aláírását, és az adóhivatalból jogosulatlanul kihozott szárazbélyegzővel való lebélyegzését foglalta magában. Személy1 ezen cselekményét tekintette a jogerős ügydöntő határozat közokirat-hamisítás büntettének, egyúttal hivatali visszaélés büntettének, és ehhez igazodott az I. rendű terhelt, mint részes cselekménye is.

[15] Személy1-nek a munkájából adódóan volt hozzáférése a hivatali szárazbélyegzőhöz, amit csak legális ügymenet esetén lehetett volna használni.

[16] Mindezek alapján a megtámadott határozat hatályban tartását indítványozta az I. rendű terhelt tekintetében.

III.

[17] Az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[18] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben jogi – nem ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[19] A Be. 650. § (2) bekezdése szerint felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. Felülvizsgálati eljárásban a Be. 659. § (1) bekezdése alapján a bizonyítékok ismételt és eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállított tényállás az irányadó.

[20] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, amennyiben a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.

[21] Nem sértett törvényt az eljáró bíróság, amikor az I. rendű terhelt bűnösségét befolyással üzerkedés büntettében [Btk. 299. § (1) bekezdés], közokirat-hamisítás büntettében [Btk. 342. § (1) bekezdés a) pont] és felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés büntettében [Btk. 305. § c) pont] megállapította.

[22] A Btk. 299. § (1) bekezdése alapján befolyással üzerkedést követ el, aki arra hivatkozással, hogy hivatalos személyt befolyásol, a maga vagy más számára jogtalan előnyt

kér, a jogtalan előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetve a rá tekintettel harmadik személy által kért vagy harmadik személynek adott vagy ígért jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért.

[23] Feltétele a bűncselekménynek, hogy az elkövető arra hivatkozzon: hivatalos személyt fog befolyásolni. A cselekménynek összefüggésben kell állnia annak a hivatalos személynek a tevékenységével, akinek befolyásolására hivatkozik az elkövető.

[24] Jelen ügyben a befolyással üzérkedés büntettének lehetséges elkövetési magatartásai közül az I. rendű terhelt a jogtalan előny kérésével valósította meg a bűncselekményt.

[25] Az irányadó tényállás egyértelműen rögzíti a következőket:

– Személy1 2007-ben ügyfélszolgálati ügyintézőként dolgozott az APEH regionális igazgatóságán.

– Személy1 2007-ben a fenti ismereteit több alkalommal arra használta fel, hogy a mások által elkészített, hamis igazolásokat a munkahelyéről alkalmanként kihozott szárazbélyegzővel lebélyegezte, illetve azokat maga aláírta. Az így kiállított igazolások az adóhatóság rendszerébe nem kerültek be, az ügyszámok véletlenszerűek voltak, más ügyekhez tartoztak.

– A III. rendű terhelt cége, a cégnév6 részére hitelt szeretett volna felvenni, tudta azonban, hogy nullás igazolást nem kaphat, hiszen adótartozása van.

– Az I. rendű terhelt tájékoztatta a III. rendű terheltet, hogy tud a részére igazolást kérni.

– Az I. rendű terhelt arra hivatkozva, hogy hivatalos személyt (Személy1) befolyásol, a maga részére jogtalan előnyt kért.

– A III. rendű terhelt tudva, hogy szabályos körülmények között ilyen igazolást nem kaphat, az I. rendű terheltnek 10.000 forintot adott át.

– Az I. rendű terhelt ismeretlen módon, utólag meg nem állapítható időben megszerezte a cégnév6 nevére kiállított, hamis ügyiratszámú, 2007. szeptember 24. napjára keltezett igazolást, amit Személy1 aláírt és lebélyegzett.

[26] A Kúria rámutat arra, hogy a befolyásolásra hivatkozásnak nem feltétlenül kifejezettnek, de a körülményekből félreérthetetlennek kell lennie.

[27] Az irányadó tényállásban rögzített tények alapján megállapítható, hogy az I. rendű terhelt egyértelművé tette a III. rendű terhelt számára, hogy a jogtalan előnyért – 10.000

forintot kért és kapott – hivatalos személyt fog befolyásolni a nullás igazolás megszerzése érdekében.

[28] A befolyással üzérkedés a jogtalan előny kérésével befejeződik. Ehhez képest az előny kérése esetén az ígéretre, az előny ígérete esetén pedig a tényleges átadására nincs a befejezettséghez szükség. Jelen esetben azonban a pénz átvétele is megtörtént.

[29] A védő kifejtette továbbá, hogy az I. rendű terhelt nem követhette el felbujtóként a hivatali visszaélés büntettét, mivel álláspontja szerint Személy1 nem követett el hivatali visszaélést.

[30] A Kúria e körben a következőkre mutat rá.

[31] A Btk. 305. §-ában meghatározott hivatali visszaélés büntette a legáltalánosabb elkövetési magatartást tartalmazó hivatali bűncselekmény, amely szerint hivatali visszaélés büntette miatt büntetendő, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen, hivatali kötelességét megszegi, hatáskörét túllépi vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél.

[32] A bűncselekmény alanya tettesként csak hivatalos személy lehet. Jelen ügyben az elsőfokú ítélet tartalmazza azon tényeket, amelyekből okszerű következtetés vonható arra, hogy Személy1 hivatalos személy (Fővárosi Törvényszék 18.B.1723/2011/36. számú ítélet 5. oldal 7. bekezdés), illetve Személy1 hivatalos személy minőségére vonatkozó következtetést az elsőfokú ítélet jogi indokolása tartalmazza (Fővárosi Törvényszék 18.B.1723/2011/36. számú ítélet 14. oldal alulról a 3. bekezdés).

[33] A hivatali helyzettel egyéb módon visszaélés [Btk. 305. § c) pont] esetében a hivatali helyzethez fűződő jogait az elkövető rendeltetésellenesen gyakorolja.

[34] Személy1 mint az adóhatóság ügyfélszolgálati ügyintézője – hivatalos személy – az ügyfélszolgálat szárazbélyegzőjével látta el a más által előre elkészített hamis adóigazolást. Munkakörénél fogva hozzáférése volt a hivatali szárazbélyegzőhöz, ezáltal az elkövetési magatartása közvetlen összefüggésben állt a hivatali működésével.

[35] A hivatali visszaélés büntette célzatos bűncselekmény; megvalósulásához nem szükséges, hogy a hivatalos személy jogellenes magatartása folytán ténylegesen be is következzen a jogtalan előny vagy a jogtalan hátrány. Elegendő, hogy a cselekményt az elkövető ennek érdekében valósítsa meg.

[36] Ezért közömbös, hogy a III. rendű terhelt cégének hitelkérelmét a bank elutasította, mivel észlelte az adóigazolás hamis voltát.

[37] A hivatali visszaélés büntettének felbujtója bárki lehet. A felbujtás lényege a tettes(ek) rábírása arra, hogy egy vagy több konkrét bűncselekményt elkövessen(ek). A

felbujtás elkövetési magatartása a rábírás, ami nem más, mint a tettesre gyakorolt olyan pszichikai ráhatás, amely kialakítja a tettesben a konkrét bűncselekmény elkövetésére vonatkozó szándékot. Ez szóban, írásban, ráutaló magatartással egyaránt megvalósulhat, formáját illetően lehet kérés, rábeszélés, megbízás, utasítás.

[38] A felbujtás megállapíthatóságának feltétele az eredményesség.

[39] Az irányadó tényállás az előzőekben kifejtettek szerint maradéktalanul kimeríti az I. rendű terhelt terhére megállapított felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés büntettének megállapításához megkívánt tényállási elemet.

[40] Nem sértett törvényt tehát az eljáró bíróság, amikor az I. rendű terhelt bűnösségét befolyással ügérkedés büntettében [Btk. 299. § (1) bekezdés] és hivatali visszaélés büntettében [Btk. 305. § c) pont] megállapította, és törvényes a cselekmény minősítése is.

[41] Ekként a Kúria – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a Be. 662. § (1) bekezdés alapján a megtámadott határozatot az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

IV.

[42] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[43] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételtelen előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételtelen előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2023. március 21.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró